

Ruimtelijke Winst met Kwaliteit

Ruimtelijk Actieprogramma 2008 – 2011

**(voorlopig standpunt GS
11 december 2007)**

1. Het Verschil

In dit programma vindt u de activiteiten waarmee we nieuwe ruimtelijke uitdagingen voor de periode 2008-2011 aangaan. Uitdagingen die voortkomen uit de doelstellingen van het Streekplan 2005-2015, de inzet van dit college op kwaliteit en duurzaamheid en de keuzen tot projecten die verschil maken. Verschil doordat ze “het gat” dichtten tussen enerzijds het beleid in het streekplan en anderzijds de uitvoeringspraktijk in provinciale programma’s en (gebieds)projecten en bij andere overheden. Verschil omdat de zes geselecteerde projecten door hun multidisciplinaire thematiek niet elders geprogrammeerd worden. Verschil omdat door de provinciale betrokkenheid er meer projecten tijdig van de grond komen.

Bij vaststelling van het streekplan in 2004 is gekozen voor een actievere rol van de provincie bij de uitvoering ervan. Daarvoor is het Meerjaren Actieprogramma-streekplan (MAP) 2005-2007 opgesteld. De ervaringen met dit uitvoeringsprogramma zijn positief. Drie van de vijf gebiedsprojecten zijn versneld van de grond gekomen en hebben tot resultaten geleid. Door de uitvoering van de twee andere projecten is meer inzicht ontstaan waardoor politiek-bestuurlijke besluitvorming beter mogelijk was. Met dit tweede actieprogramma zetten wij deze lijn voort. Wij leren van het eerste programma en stellen wij onze inhoudelijke ruimtelijke prioriteiten voor de komende vier jaar.

Om het ruimtelijke aspect van dit actieprogramma beter in de naam tot uiting te laten komen hebben wij er voor gekozen om de naam “Meerjaren Actie Programma (MAP)”- streekplan te veranderen in “Ruimtelijk Actieprogramma” ofwel RAP. Hierbij presteren wij u dus het Ruimtelijk Actieprogramma voor de periode 2008-2011.

2 Inhoud Ruimtelijk Actieprogramma

De inhoudelijke leidraad voor dit actieprogramma is *Ruimtelijke Winst met Kwaliteit*. Utrecht is een bijzonder mooie provincie met vele kwaliteiten die we willen behouden. Er is in onze provincie dan ook veel te verliezen maar in ruimtelijke ontwikkeling ook veel te winnen.

De winst zoeken we ten eerste binnenstedelijk. Met drie projecten zetten we fors in op een meer optimale benutting van woon- en werklocaties binnen de rode contouren van het streekplan. Het eerste project is gericht op het op peil houden, voor de langere termijn, van de voorraad gemeentelijke binnenstedelijke woningbouwplannen. Het project richt zich op het versnellen van de ontwikkeling van grote en complexe binnenstedelijke (transformatie)locaties, die in de pré-projectfase verkeren (bijvoorbeeld Merwedekanaalzone in Utrecht) en waarvan de realisatie overwegend na 2015 aan de orde is. De feitelijke realisatiefase wordt mogelijk ondersteund en versneld door het provinciale Aanjaagteam of het fonds stedelijk bouwen en woning i.o.. Het tweede project richt zich op werklocaties. De kwaliteit en duurzaamheid van zowel bedrijventerreinen als kantoorlocaties wordt verbeterd met bestaand en nieuw instrumentarium (inclusief Grondexploitatiewet) en met de inzet van het provinciale Kennisteam Werklocaties. Het derde binnenstedelijke project bevat de projecten van de gemeentelijke samenwerkingsagenda waar behoefte is aan ondersteuning bij transformatie en herontwikkeling naar woon- en/of werk en/of recreatielocaties.

We zoeken de winst ten tweede is het investeren in de kwaliteit van de Utrechtse landschappen. Hier gaan we werken aan het borgen en ontwikkelen van de kernkwaliteiten van de provinciale en nationale landschappen. Dit traject wordt in samenwerking met gebiedscommissies en gemeenten uitgevoerd. Onderdelen zijn onder meer de totstandkoming van gemeentelijke beeldkwaliteitsplannen, advisering door een extern kwaliteitsteam en publieksactiviteiten waarin de kernkwaliteiten breder onder de aandacht worden gebracht. Dit laatste door ondermeer de mogelijkheid te bieden een lelijk element in het landschap te saneren en de mooiste karakteristieke elementen in de etalage te zetten.

In het tweede project onder het landschappelijk thema, worden een aantal slepende compensatiedossiers vlot getrokken. We creëren de mogelijkheid om als provincie alternatieve en strategische gelegen compensatielocaties te ontwikkelen. Dit slechts voor die enkele gevallen waar bos en EHS verloren gaat door een ruimtelijke ontwikkeling met een groot publiek belang, zorgvuldig afgewogen en waar geen compensatie-in-natura op het betreffende gemeentelijk grondgebied mogelijk is.

Het laatste thema dat zich logischerwijze aandient is de verbinding tussen de binnenstedelijke en de landschappelijke projecten: de “Stad-Land “ relaties. Gekozen is voor een project met fietsverbindingen. Bij intensivering van het stedelijke gebied worden de routes naar het buitengebied namelijk vaak bemoeilijkt, maar tegelijkertijd ook belangrijker. De meerwaarde van het project bestaat uit de koppeling tussen voorzieningen voor utilitair én recreatief fietsverkeer en het feit dat de verbinding tussen stad en land als doel wordt gekozen.

Samengevat leidt dit tot de volgende opbouw van het programma:

Thema	Binnenstedelijke woon- en werklocaties
Project 1	Offensief Binnenstedelijke woningbouwlocaties
Project 2	Kwaliteitsimpuls werklocaties
Project 3	Gemeentelijke agenda voor transformatie en her-ontwikkeling
Thema	De Utrechtse Landschappen
Project 4	Kwaliteiten nationale en provinciale landschappen
Project 5	Natuur compensatielocaties
Thema	Stad-Land
Project 6	Stad-Land fietsverbindingen

3 Proces

Voor uitvoering van ruimtelijk beleid in de periode 2008 – 2011 is in het Collegeprogramma een bedrag van € 8 miljoen opgenomen. Met dit bedrag zal het programma met de geselecteerde projecten worden gefinancierd.

De voorliggende versie van het RAP 2008-2011 is een ontwerp, met daarin de voorlopige keuzes van GS. Na overleg met relevante externe partijen en na bespreking in de statencommissie RGW en de adviescommissie PPC zullen GS het bijgestelde RAP naar verwachting in maart 2008, inclusief begroting, definitief vaststellen.

De projecten in dit RAP zijn geselecteerd op basis van de inhoudelijke ruimtelijk prioritering en de criteria die in het Streekplan 2005-2015 zijn opgenomen (zie bijlage). Vanuit het ruimtelijke domein zijn via maatschappelijke urgente vraagstukken verbindingen gelegd naar andere domeinen zoals economie, wonen en mobiliteit. Zo is er een programma ontstaan met een brede ruimtelijke agenda die aansluit op de programma's in andere beleidsvelden. Om de inzet van de beschikbare middelen niet teveel te versnipperen is gekozen voor een beperkt aantal van zes projecten. De projecten zijn op hoofdlijnen geformuleerd en worden na definitieve vaststelling begin 2008 uitgewerkt in concrete projectplannen. GS stellen naar verwachting in mei 2008 de projectplannen vast waarna de uitvoering start.

4. Thema's en projecten

Voor elk van de projecten is een eerste projectopzet uitgewerkt in formats waarin de doelstelling, relatie met het streekplan, de achtergrond van het project, de provinciale betrokkenheid en een indicatie van de looptijd gegeven worden. Nadere concretisering vindt plaats in de projectplannen.

Thema **Binnenstedelijke woon- en werklocaties**

Project 1 **Offensief Binnenstedelijke woningbouwlocaties**

Naam	Doelstelling	Relatie met streekplan / achtergrond	Provinciale betrokkenheid	Indicatie Looptijd
Binnenstedelijke woningbouwlocaties	Grote binnenstedelijke en complexe (transformatie-)locaties versneld van de huidige pré-projectfase naar een planologisch verankerd woningbouwproject brengen. Daarmee wordt de voorraad binnenstedelijke woningbouwlocaties, voor de langere termijn, aangevuld.	De provincie wil een groot deel van de woningbehoefte binnenstedelijk realiseren zodat er minder –nieuwe-locaties in het buitengebied nodig zijn. Tijdig bouwen op binnenstedelijke locaties (al dan niet via transformatie) is belangrijk voor de realisatie van het provinciale bouwprogramma en daarmee van bovenlokaal belang. De ambities voor inbreiding zijn getalsmatig het grootst in gemeenten Utrecht en Amersfoort. Het gaat vaak om locaties met een zeer lange aanloopfase vanwege allerhande problemen (bv. eigendomsverhoudingen, luchtkwaliteit, bodemvervuiling, lange procedures, bezwaren wijkbewoners en financiële tekorten). Voordat het feitelijke realisatietraject kan worden gestart (al dan niet met provinciale hulp van het provinciale aanjaagteam of het fonds stedelijk bouwen en wonen i.o.), moet een locatie eerst een aanlooptraject bij de gemeente doorlopen. Grote locaties (zoals de Merwedekanaalzone in Utrecht) blijven echter vaak lang hangen in de pré-projectfase. De eerste verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van een locatie ligt bij de betreffende gemeente, echter de provincie biedt daarbij ondersteuning. De realisatiefase en het aanjagen van het bouwtempo maakt geen onderdeel uit van dit project.	De provincie kiest voor een proactieve rol in het voortraject van de ontwikkeling van woningbouw locaties. De provincie onderzoekt op welke wijze zij gemeenten het meest effectief kan ondersteunen. Ook zorgt de provincie voor een gecoördineerde (ambtelijke en bestuurlijke)inzet vanuit alle provinciale beleidsterreinen. Ondersteuning kan plaatsvinden met ambtelijke capaciteit – die gemeenten ondersteunt en de provinciale bevoegdheden bundelt- en met middelen. De door ervaring opgedane expertise kan vervolgens worden ingebracht in andere binnenstedelijke projecten.	1 ^e helft 2008: Selectie van de te ondersteunen binnenstedelijke woningbouw locaties in de pré-projectfase 2008-20011: Ondersteunen van één of meer grote locaties in de gemeenten Utrecht en Amersfoort

Project 2

Kwaliteitsimpuls werklocaties

De algemene doelstelling van het project Kwaliteitsimpuls werklocaties is: “ het versterken van de kwaliteit en duurzaamheid van werklocaties ”				
Naam	Doelstelling	Relatie met streekplan / achtergrond	Provinciale betrokkenheid	Indicatie Looptijd
a. Grondbeleid en herstructurering bedrijventerreinen	Ontwikkelen van ruimtelijk instrumentarium (incl. provinciaal grondinstrumentarium) om kwaliteitsverbetering op private kavels van bedrijventerreinen met provinciale betrokkenheid te versnellen.	Zorgvuldig ruimtegebruik van bestaande werklocaties is een belangrijk thema in het streekplan. Er zijn dan ook maar een beperkt aantal nieuwe locaties gepland. Door functionele kwaliteitsverbetering via herstructurering neemt de levensduur van een bedrijventerrein toe. Bedrijven zullen minder snel verhuizen naar een nieuw bedrijventerrein, waardoor uiteindelijk minder nieuwe terreinen buiten de stad gerealiseerd hoeven te worden. De provincie verbreedt haar betrokkenheid van enkel de publieke ruimte naar ook de private kavels (zie provinciaal herstructurerings programma bedrijventerreinen i.o.) Het ruimtelijke instrumentarium, o.a. grondinstrumentarium, ontbreekt echter binnen de provincie. De nieuwe Wro en Grondexploitatiewet bieden hiervoor mogelijkheden. De mogelijkheden, risico's en nadelen hiervan zijn nog onvoldoende in beeld gebracht.	Mede-ontwikkelaar van nieuw ruimtelijk instrumentarium voor herstructurering van bedrijventerreinen.	2008: Onderzoek naar mogelijkheden grondbeleid bij herstructurering 2009-2011: Mogelijke inzet nieuw ruimtelijk instrumentarium bij concrete projecten
b. Leegstaande kantoorpanden	Stimuleren van functieverandering van structureel leegstaande en verouderde kantoorlocaties, op een kleine schaal, om een meer gezonde voorraad van kantorenlocatie te krijgen.	In het streekplan is de totale behoefte aan kantorenlocaties berekend. Er zijn geen nieuwe locaties aangewezen, omdat er voldoende plannen/locaties in voorraad waren. De laatste jaren is daar een flinke leegstand van bestaande kantoorpanden bijgekomen. De verwachting is dat deze panden, ook met het aantrekken van de economie, leeg zullen blijven staan. De provincie stelt in 2008-2009 een kantoorvisie op met doelstellingen voor een gezonde kantorenmarkt. Onderdeel is de aanpak van structurele leegstand en verouderde kantorenlocaties. Eén van de oplossingen is het op kleine schaal transformeren van de verouderde locaties naar andere functies. Door te starten met een ruimtelijk spoor van kleinschalige functieverandering kan eerder een optimaal gebruik van de verouderde kantoorlocaties gerealiseerd worden.	Initiator van kleinschalige functieverandering van kantoorlocaties.	2008-2009: Selectie locaties en zoeken partners 2010-2011: Ontwikkelen aantrekkelijk perspectief voor een aantal kantoorlocaties met verouderde en leegstaande panden.

c. kennisteam werklocaties	<p>Het -op verzoek van gemeenten - leveren van integrale en vroegtijdige ondersteuning bij de ontwikkeling van plannen op economisch terrein.</p>	<p>Op 14 maart 2006 is het Kennisteam werklocaties ingesteld als actie van MAP-streekplan 2005-2007. Het Kennisteam functioneert als een centrale ingang (één loket) waar gemeenten terecht kunnen met vragen over de ontwikkeling van (plannen voor) werklocaties. De afgelopen 2 jaar is een goed lopend team opgezet. Gemeenten staan positief tegenover het team en maken er in toenemende mate gebruik van. In een evaluerende enquête hebben zij aangegeven hier ook de komende jaren behoefte aan te hebben.</p> <p>Op de gemeentelijke samenwerkingsagenda zijn projecten opgenomen die zich richten op bedrijfsverplaatsing welke door het Kennisteam ondersteund kunnen worden. Gedacht wordt aan de projecten van Loenen (diverse bedrijfslocaties), Bunnik (Houthandel van Dam), Oudewater (Westerwal) en Breukelen (Corridor).</p>	<p>Provincie Utrecht presenteert zich als een professionele partner in het proces van (her)ontwikkeling van Utrechtse werklocaties. Het Kennisteam adviseert gemeenten en draagt kennis over. In het team zijn vertegenwoordigers van verschillende organisatieonderdelen bijeen gebracht (ruimtelijke ordening, economie, verkeer en vervoer, water en milieu). Zodoende kan een gecoördineerde en geïntegreerde ondersteuning van de gemeenten plaatsvinden.</p>	<p>2008-2011: Doorlopende ondersteunen gemeenten.</p>
-----------------------------------	---	---	--	---

Project 3 Gemeentelijke agenda voor transformatie en her-ontwikkeling

Naam	Doelstelling	Relatie met streekplan / achtergrond	Provinciale betrokkenheid	Indicatie Looptijd
Gemeentelijk agenda voor transformatie en herontwikkeling	<p>Ondersteunen van kansrijke gemeentelijke projecten voor transformatie en/of herontwikkeling naar gecombineerde woon- en/of werk- en/of recreatielocaties.</p>	<p>Vanuit de gemeentelijke samenwerkingsagenda zijn afspraken gemaakt over transformatie en/of herontwikkelingsprojecten waarin een integrale doelstelling is opgenomen om wonen en/of werken en/of recreatie doelen te realiseren. De aanpak van deze projecten wordt programmatisch binnen het RAP aangepakt. Hierbij wordt o.m. gedacht aan de projecten Waterfront Wijk bij Duurstede en Kustzone-oost Bunschoten.</p>	<p>Pro-actieve rol in de ondersteuning van gemeenten om tot transformatie en/of herontwikkeling over te kunnen gaan.</p>	<p>2008 selectie projecten 2008-2011 ondersteuning van projecten</p>

Thema De Utrechtse Landschappen

Project 4 Kwaliteiten nationale en provinciale landschappen

Naam	Doelstelling	Relatie met streekplan / achtergrond	Provinciale betrokkenheid	Indicatie Looptijd
Kwaliteit nationale en provinciale landschappen	Brede implementatie, met een ruimtelijk en publieksspoor, van kernkwaliteiten van waardevolle provinciale en nationale landschappen zodat deze behouden en versterkt worden en bij nieuwe ontwikkeling als uitgangspunt gelden.	<p>Utrecht kent vele aantrekkelijke landschappen die we graag willen behouden en versterken. Ook willen we verrommeling tegen gaan. Om er voor te zorgen dat overheden en gebruikers daadwerkelijk met de kernkwaliteiten van deze landschappen gaan werken, is er een traject nodig van uitwerking, onderzoek, draagvlak en implementatie. Hieraan werken we via twee sporen.</p> <p>Spoor 1: Ruimtelijk uitwerkingstraject waarin planologische hulpmiddelen worden ontwikkeld en ingevoerd om landschappelijke kernkwaliteiten te implementeren in ruimtelijke plannen en ze te borgen. Voorbeelden van hulpmiddelen zijn beeldkwaliteitsplannen, leidraad bestemmingsplan en adviesteam ruimtelijke kwaliteit.</p> <p>Spoor 2: Publieks- en stimuleringsactiviteiten waaronder een aantal lokale projecten waar de ruimtelijke kwaliteit in praktijk zichtbaar verbeterd wordt. Mogelijkheden zijn een evident storend element saneren, een ontbrekend essentieel onderdeel realiseren of een bestaand element opknappen. Via een stemming kunnen bewoners/gebruikers hier voorstellen voor doen.</p> <p>Het is vanzelfsprekend dat samenwerking wordt gezocht met gemeenten en andere betrokken partijen via de AVP-gebiedscommissies. De provincie is de procedure gestart voor de streekplanuitwerking van de Nationale Landschappen waarin we de grenzen van de landschappen aangegeven en op hoofdlijnen de kernkwaliteiten beschrijven. Voor het provinciaal landschap Heuvelrug zal een soortgelijke uitwerking plaatsvinden, het nationaal landschap Groene Hart kent een eigen traject. De uitwerkingen zijn een eerste stap, dit project zet in op een forse vervolgstap.</p>	<p>Mede-initiator voor implementatie van landschappelijke kernkwaliteiten.</p> <p>De finale afweging van ruimtelijke ingrepen is/blijft de autonome bevoegdheid van gemeenten. Gemeenten, provincie en andere betrokken partijen werken samen in AVP-gebiedscommissies. Per landschap bepaalt de gebiedscommissie de gewenste uitwerkingsvorm en de gewenste provinciale bijdrage. Vervolgens bepaalt de provincie welke bijdrage en rol zij in de gezamenlijke aanpak kan c.q. wil vervullen.</p>	<p>2008-2009: Ruimtelijke uitwerkingstrajecten.</p> <p>2009-2011: Publieks- en stimuleringsactiviteiten.</p>

Project 5

Natuur Compensatielocaties

Naam	Doelstelling	Relatie met streekplan / achtergrond	Provinciale betrokkenheid	Indicatie Looptijd
Natuur compensatielocaties	Voortgang geven aan die enkele ruimtelijke ontwikkelingen van groot openbaar belang, die stokken omdat de EHS of bos compensatie niet binnen een redelijke termijn op het betreffende gemeentelijke grondgebied gerealiseerd kan worden. In het project worden strategische alternatieve compensatie locaties in de regio ontwikkeld.	<p>In het streekplan is voor bepaalde natuur-, bos- en recreatiegebieden het compensatiebeginsel van toepassing verklaard. (Zie paragraaf 7.12 Streekplan) Een principe dat er voor zorgt dat wanneer deze gebieden significant worden aangetast door een ruimtelijke ingreep, er maatregelen moeten worden genomen om de nadelige effecten zo veel mogelijk te beperken c.q. te niet doen maar ook dat er compenserende maatregelen getroffen moeten worden door de veroorzaker. Overigens kan een dergelijke ingreep enkel na afweging van alle belangen in deze gebieden, op basis van redenen van groot openbaar belang en wanneer er geen reële alternatieven zijn.</p> <p>Compensatie moet in beginsel in natura en niet in de vorm van geld. Financiële compensatie kan enkel indien de initiatiefnemer aantoont dat de compensatie niet in de buurt van de ingreep of elders kan worden gerealiseerd. Deze mogelijkheid geldt voor EHS en boswetgebieden.¹</p> <p>Jaarlijks heeft de provincie te maken met circa 50 - 75 initiatieven die bij realisatie significant de EHS en/of boswetgebieden aantasten. Daarvan is bij ca. 5 initiatieven sprake van een groot openbaar belang met gebrek aan alternatieven. De helft van de 5 gevallen kan onmogelijk in natura compenseren. Een klein aantal (jaarlijks 1-5 ha) maar het zijn vaak wel slepende dossiers waar we als provincie graag voortgang aan geven. Voorbeelden zijn nu vooral te vinden op de Utrechtse Heuvelrug en in Utrecht West. Enerzijds omdat er in of nabij de gemeente geen niet-natuur/of bosgronden zijn, anderzijds omdat het open landschap zich verzet tegen bos-aanleg.</p>	<p>Facilitator van realisatie compensatielocaties voor een beperkt aantal projecten. Ook draagt de provincies de lasten van de voorfinanciering.</p> <p>In het reconstructiegebied wordt aansluiting gezocht bij het initiatief om een compensatiebank voor de Gelderse Vallei (exclusief Heuvelrug) te ontwikkelen.</p>	<p>2008-2009:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ontwikkelen kader voor compensatielocaties. - Participatie traject Gelderse Vallei. - Uitwerken mogelijkheid tot compensatie inclusief benodigde onderzoeken. <p>2010-2011: Uitvoeren eerste compensaties.</p>

¹ Voor Vogel- en Habitatrichtlijngebieden evenals voor de Flora- en faunawet is financiële compensatie niet mogelijk (Streekplan pagina 108).

Thema **Stad-Land**

Project 6 **Stad-Land fietsverbindingen**

Naam	Doelstelling	Relatie met streekplan / achtergrond	Provinciale betrokkenheid	Indicatie Looptijd
Stad-Land fiets-verbindingen	<p>Optimaliseren van stad-land verbindingen voor utilitair en recreatief fietsverkeer.</p> <p>Door de netwerken voor woon-werk-, woon-school- en recreatief fietsverkeer op elkaar te sluiten, versterken ze elkaar en worden barrières en leemtes zichtbaar die overbrugd moeten worden.</p>	<p>In het streekplan is de doelstelling uitgesproken om de relatie tussen stad en land te versterken door onder meer de bereikbaarheid en toegankelijkheid van het landelijk gebied te vergroten. Zowel in het streekplan als het Strategisch Mobiliteitsplan zijn doelstellingen opgenomen voor de toename van het gebruik van de fiets, als alternatief voor de auto en als toeristisch-recreatief product. Door deze doelstellingen met elkaar te verbinden ontstaat in een onderzoek een prioriteringslijst voor investeringen in een optimaal provinciaal recreatief & woon-werk/school netwerk inclusies leemtes en barrières voor stad-land verbindingen vanuit een integrale afweging. In deze integrale afweging spelen de volgende belangen een rol: recreatie, toegankelijkheid landelijk gebied, milieu, bereikbaarheid, kwaliteit leefomgeving, verstedelijking, gezondheid, veiligheid en leefbaarheid.</p> <p>In de overgangen stad-land komen vele ontwikkelingen samen en zijn de barrières groot. Er zijn verschillende knelpunten op te lossen, vaak tegen hoge kosten. Het belang van goede verbindingen en het wegnemen van barrières groeit echter doordat we als provincie inzetten op een betere en intensievere benutting van woon- en werklocaties. Dit brengt in veel gevallen ook een verhoging van mobiliteit met zich mee. Daarnaast is er een groeiende behoefte in de maatschappij om vrije tijd door te brengen nabij stedelijk gebied en speelt de beleevingswaarde een steeds grotere rol. Dit leidt tot een intensiever gebruik van de het omliggende land t.b.v. recreatie.</p>	<p>Initiator voor kwaliteitsimpuls fietsverbindingen tussen stad en land vanuit een integrale afweging.</p> <p>Op dit moment realiseert de provincie vanuit verschillende beleidslijnen fietsroutes. Vanuit recreatief beleid, recreatieve routes en vanuit het SMPU een fietsnetwerk gericht op utilitaire relaties tussen belangrijke herkomsten en bestemmingen in de provincie. In dit netwerk worden geen recreatieve verbindingen meegenomen behalve als dit ook een utilitaire verbinding is. Een analyse vanuit stad-landrelaties (utilitair en recreatief) kan het totale netwerk voor de fiets op een hoger kwaliteitsniveau brengen. Mogelijk levert het project een vervolg op voor het provinciale project OpdeFiets dat eind van het volgende jaar afloopt.</p>	<p>2008-2009: Analyse en prioritering.</p> <p>2010 en verder: Overdracht naar reguliere programmering of mogelijk uitvoering in apart programma.</p>

5 Terugblik op MAP-streekplan 2005-2007

Op 19 april 2005 hebben GS het eerste uitvoeringsplan van het streekplan vastgesteld: MAP-streekplan 2005-2007. Hierin staat beschreven op welke wijze de uitvoering en doorwerking van het streekplan voor deze ter hand wordt genomen en aan welke projecten de gereserveerde financiële middelen zouden worden besteed. Het MAP-streekplan 2005-2007 kende 5 strategische uitvoeringsprojecten en 37 acties die uit het streekplan volgde met een totaal budget van 10,5 mln. Het overgrote deel van deze middelen was bestemd voor de strategische uitvoeringsprojecten en € 300.000 voor de acties.

De 5 strategische acties van MAP-streekplan 2005-2007

- 1 Binnenstedelijke woningbouw Utrecht/Amersfoort
- 2 GrootMijdrecht Noord
- 3 Regionaal bedrijventerrein Woerden
- 4 Linschoterwaard
- 5 Grebbelinie

In de tussentijdse evaluatie is reeds geconcludeerd dat het MAP, de realisatie van het streekplan goed heeft aangejaagd en dat continuering gewenst is. De provinciale organisatie is de afgelopen twee jaar aantoonbaar meer op uitvoering gericht dan ten tijde van het opstellen van het MAP-streekplan. Zoals ook in andere projecten, heeft de projectmatige aanpak binnen het actieprogramma tot een duidelijke meerwaarde geleid. Beslisdocumenten zorgden voor transparantie, de afgesproken doorlooptijd dwong tot snelheid en de doelen noodzaakten tot een gestructureerde en gecoördineerde aanpak. In het MAP zijn nieuwe ambtelijke en bestuurlijke rollen in praktijk gebracht in complexe en integrale gebiedsprojecten. Op basis van eerdere voortgangsrapportages en de evaluatie van 9 januari 2007 zijn leerpunten en aanbevelingen benoemd. Deze zijn gebruikt bij het opstellen van het RAP en worden ingezet bij de verdere uitwerking en aanpak van de projecten in het RAP.

Aanbevelingen uit de tussentijdse evaluatie 9 januari 2007

Aanbeveling 1 “Het verdient aanbeveling het onderscheid te handhaven tussen een beperkt aantal grotere strategische projecten en de meer concrete acties die nodig zijn voor de uitvoering.”

In het RAP 2008-2011 is het onderscheid versterkt door een focus te leggen op de grotere strategische projecten. De concrete acties worden enkel gevolgd in de voortgang.

Aanbeveling 2 “Het is zinvol een afweging te maken welke van de vijf bestaande uitvoeringsprojecten ook na 2007 voortgezet moeten worden onder de vlag van het MAP-streekplan. Het is daarbij belangrijk de consequenties van het AVP (programmering landelijk gebied) en eventuele forse extra investeringen in het stedelijk gebied (binnenstedelijke woningbouw) te betrekken. Dit geeft ook ruimte voor enkele nieuwe projecten in het MAP-streekplan II 2008 - 2011. In dat licht zit de meerwaarde van projecten in het MAP-streekplan meer en meer in het overbruggen van het ‘gat’ tussen het (strategische) streekplan zelf en de concrete uitvoering. Continuering van het huidige budget (10,5 miljoen euro) voor de komende periode is dan voldoende.”

In het RAP 2008-2011 zijn geen van de 5 projecten van het eerste actieprogramma opgenomen. Dit omdat de projecten binnen het MAP worden afgerond (Binnenstedelijke woningbouw Utrecht/Amersfoort en Regionaal bedrijventerrein Woerden) of omdat de projecten binnen de AVP geprogrammeerd zijn (Linschoterwaard en Grebbelinie). Groot Mijdrecht Noord is inmiddels een zelfstandig concernproject met bijbehorende middelen. Het is daarmee ook niet meer noodzakelijk dit in het MAP-streekplan op te nemen.

De constatering dat de meerwaarde van een nieuw actieprogramma meer moet komen te liggen op operationaliseren van beleid dan de feitelijke uitvoering, het credo van het MAP, is geïmplementeerd. De gekozen projecten maken juist het verschil door het “gat” tussen beleid en uitvoering te dichten en zijn niet gericht op de fase van de feitelijke uitvoering. Daarin verschilt bijvoorbeeld ook juist het nieuwe project binnenstedelijke woningbouw van het RAP van het woningbouwproject in het MAP. Waar in het MAP de focus lag op projecten die gemeenten reeds in uitvoering wilde brengen, is nu gekozen ondersteuning te bieden aan projecten die in de pre-projectfase verkeren.

Aanbeveling 3 “ Een deel van de bestaande acties op de Actielijst is in 2007 nog niet afgerond en het ligt voor de hand deze in de nieuwe actielijst op te nemen. De Actielijst kan daarnaast worden aangevuld met nieuwe acties op onderdelen van het streekplan waar de uitvoering een impuls behoeft.

De concrete acties uit het MAP 2005-2007 zijn of afgerond of opgenomen in de verschillende programma- en productbegrotingen van de provincie. Voor een volledig overzicht worden de nog uit te voeren acties opgenomen in de bijlage van het definitieve actieprogramma. De monitoring geschiedt via de begrotingscyclus en het jaarlijkse Verslag Ruimtelijk Beleid. Er zijn geen nieuwe acties gesignaleerd die in het RAP 2008-2011 opgenomen moeten worden.

6. Voortgang en evaluatie

Het Ruimtelijk Actieprogramma is opgesteld op basis van de huidige inzichten. Het is noodzakelijk bij de uitvoering van het RAP goed zicht te houden op de voortgang van de uitvoering. Om aan deze behoefte tegemoet te komen, wordt de voortgang van de uitvoering van het RAP twee keer per jaar in beeld gebracht: in het najaar separaat en in het voorjaar gekoppeld aan het jaarlijkse Verslag Ruimtelijk Beleid. Een tussentijdse evaluatie vindt eind 2009 plaats en de eindevaluatie begin 2012.

Bij de rapportage wordt gebruik gemaakt van het dashboard model om snel inzicht te krijgen in de stand van zaken van diverse ontwikkelingen die tegelijkertijd lopen (gelijk aan autorijden). Daarbij geeft de kleur van rood naar groen een indicatie of er sprake is van een punt van aandacht.

Hierbij zijn 6 categorieën benoemd die relevant zijn voor de sturing van het proces en zijn afgeleid van de kaders van projectmatig werken, te weten:

- Doel: Past de activiteit, zoals die nu wordt gerealiseerd, binnen de doelstellingen van het project
- Tijd: Wordt het resultaat behaald binnen de vooraf gestelde doorlooptijd;
- Middelen: Zijn de begrote middelen toereikend voor de realisatie van dit onderdeel;
- Resultaat: Wordt het beoogde resultaat behaald, zoals bij aanvang van het onderdeel vastgesteld;
- Kwaliteit: Voldoet het resultaat aan de kwaliteitseisen, zoals die in het begin zijn gesteld;
- Borging: Wordt het resultaat na oplevering geborgd, of is er het vermoeden dat hier een risico bestaat in de toekomst.

Bijlage 1: Selectie criteria voor RAP projecten uit het streekplan (paragraaf 14.3):

- Het project levert een wezenlijke bijdrage aan de hoofddoelstellingen van ons ruimtelijk beleid.
- Het project levert een bijdrage aan de realisatie van doelstellingen op meerdere beleidsterreinen.
- Het project heeft een hoge kans op een zichtbaar en duidelijk resultaat.
- Het project moet voor 2015 geheel of nagenoeg geheel zijn afgerond.
- Het realiseren van het project vraagt om een nadrukkelijke rol van de provincie en voor deze rol is bij de betrokken partijen ook draagvlak.
- Het project moet het lokale niveau overstijgen of een voorbeeldfunctie vervullen voor meerdere gebieden in de provincie.
- Het project draagt wezenlijk bij aan een verhoging van de ruimtelijke kwaliteit en is maatschappelijk urgent.

In aanvulling op deze criteria is er ook rekening mee gehouden dat de projectenlijst in zijn totaliteit

- Recht doet aan de inhoudelijk ruimtelijke prioriteiten
- recht doet aan de breedte van het streekplan (rood, groen, blauw);